

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:3276

av **Mikael Jansson (SD)**

Aktiv regionalpolitik genom tillväxt

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör koncentrera all regionalpolitik på att stärka Luleå med syftet att skapa ytterligare en stark tillväxtzon, tillika arbetsmarknadsregion och tillkännager detta för regeringen.

Innan urbaniseringen

I de flesta länder bodde befolkningarna över hela ytan, åtminstone på de delar som man kunde livnära sig på. I bondesamhället så jobbade de allra flesta med jordbruk och då var det naturligt att man bodde spritt i byar och på gårdar över hela det brutna landet.

När industrialismen kom så skapades bruk, verk, varv och andra företag i alla landets socknar. De drevs i regel med god vinst långt in på 1900-talet.

Urbaniseringen

Överallt i världen fortgår urbaniseringen. I en hög takt töms landsbygden på folk som flyttar in till storstäderna. Orsakerna är främst att ungdomar från landsbygden går på gymnasiet och ofta högskolan i en stad och sen stannar efter att utbildningen är klar. Företagen etablerar sig i städerna för att få tillgång till utbildad arbetskraft. Det hela liknar en fysisk formel, ju större stad desto mer attraheras per automatik befolknings-tillväxt, och så vidare.

Urbaniseringens slutfaser

Hand i hand med urbaniseringen går det ekonomiska strävandet efter storskalevinster. Ta mejerier till exempel. Förr fanns det mejerier i varje kommun. Nu har Arla lagt ned flera stora mejerier, bland annat det i Göteborg för upptagningsområdet var för litet.

Med en sådan utveckling är det väldigt svårt för de av våra minsta kommuner som har långt till ett storstadsområde. Producenter strävar till sist ofta efter en enda nationell produktions- och distributionsort, och tyvärr är ibland till och med nationen för liten.

I glesbygdskommuner bor ofta pensionärerna kvar efter att de flesta yngre flyttat. De har låga boendekostnader och lever relativt tryggt. Men när de kvarvarande pensionärerna blir äldre och vårdbehovet ökar så har det visat sig att det till och med är brist på vårdare i tillräckligt antal.

Regionalpolitik som misslyckats

De allra flesta sörjer utarmningen av glesbygden och det har länge funnits en aktiv politik för att rent av motarbeta urbaniseringen. Alla har hört ”Hela Sverige ska leva”. Tyvärr hörs det stolta uttrycket allt mer sällan. Denna politik har trots goda ambitioner inte lyckats. 40 % av kommunerna har haft en krympande och åldrande befolkning i decennier, och kommunerna har inte kunnat påverka detta förhållande själva.

Lokaliseringspolitiken

Redan på 1960-talet när urbaniseringen tog sin början sattes de första åtgärderna in. Lokaliseringspolitiken utlokaliserade industrier till regioner som börjat svikta. Transportstöd förekom som en kompensation för geografiska nackdelar. Vid denna tid kunde man börja se hur fabriksenheter som var världsledande i kvalitet ändå lades ned av koncernledningarna därför att de var lokaliserade för perifert eller i en för liten ort.

Fördelningspolitiken

Ett mer marknadsliberalt synsätt har gjort att senare tiders regionpolitik handlat mer om att fördela offentliga investeringar jämt över länen. Det typiska exemplet är den mindre orten med det stora nedlagda bruket. Investeringsstöd hjälper människor att pröva nya innovationer och en rad små företag bildas. En hel del lyckas och säljer bra. Men de nya företagen ersätter inte alla de jobb som försvann när det stora bruket eller motsvarande lades ned. Dessutom, de nya företagen har en tendens att inte överleva särskilt länge, trots beundransvärda insatser av lokala entreprenörer.

De som gett upp all regionpolitik

I denna stund råder en ganska cynisk regionalpolitik baserad egentligen på att vi inte kan hejda urbaniseringen. Därtill pekar studier på att de större tillväxtzonerna är motor för hela Sveriges välfärd och tillväxt. Staden utpekas som miljömässigt hållbar och regionförstoring anges vara enda sättet att rädda landsbygden.

Internets betydelse

Internet och digitaliseringen har inte betytt att alla kan bo på landet. Det trodde många en kort stund i "nätets" första år. Internet har inte dämpat urbaniseringen men har betydelse för arbetsmarknadsförstoring. Det finns de som jobbar hemifrån 1–2 dagar i veckan.

Vad återstår? Regionaltillväxt genom tillväxt

Att stå och gråta vid de stolta industriruinerna, i den så kallade geografiska periferin, har sin tid. Men för att bygga den framtid som vi vill ha så måste vi ta hänsyn till verkligheten. Vi ska inte ge upp regionalpolitiken, men vi måste acceptera de lagar som styr verklighetens arbetsmarknad.

I huvudsak kommer jobben skapas i de starka tillväxtzonerna. Vi kan förstora dessa tillväxtzoner genom bättre kommunikationer. Det kommer finnas jobb som skapas utanför tillväxtzonerna på grund av sin karaktär, men det är undantag som bekräftar regeln.

Vi har tre stora tillväxtzoner: Mälardalen, Öresundsregionen (med Köpenhamn) och Storgöteborg. Det enda vi kan göra för att stärka regionalpolitiken är att öka antalet stora tillväxtzoner till fyra. Jag föreslår då Luleå med möjligheten till en motsvarande satsning från Finland.

Fördelar med att koncentrera all regionpolitik till att bygga ett Stor-Luleå

Luleå och andra kommuner i närheten har redan god skattekraft. LKAB, Boliden och SSAB har stor betydelse för detta. Luleå har hamn. Ett Stor-Luleå skulle troligen garantera överlevnad för kommuner inom 20 mils radie.

Mellan Stor-Luleå och Mälardalen skulle kunna byggas de allra starkaste kommunikationer. I norra Sveriges inland är turismen den främsta strategin.

Nackdelar med att koncentrera all regionpolitik till att bygga ett Stor-Luleå

Säkert skulle det bli svårt att samla all regionalpolitik till en enda satsning. Den glesbygd som finns i inlandet skulle bli utan satsningar.

Mikael Jansson (SD)